T015 BD VI 202-Q13-P60 Năm Trăm Chim Nhạn Nghe Phật Pháp Được Sinh Cõi Trời-Kinh Hiền Ngu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH HIEÀN NGU QUYEÅN 13

Phaåm 60: NAÊM TRAÊM CHIM NHAÏN NGHE PHAÄT PHAÙP ÑÖÔÏC SINH COÕI TRÔØI Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû nöôùc Ba-la-naïi. Baáy giôø Theá Toân ôû trong ñaàm röøng, vì trôøi ngöôøi boán boä chuùng dieãn thuyeát Dieäu phaùp. Luùc ñoù, ôû treân khoâng trung coù moät baày nhaïn naêm traêm con nghe aâm thanh cuûa Ñöùc Phaät, taâm raát ham thích, chuùng bay voøng voøng muoán ñaùp xuoáng choã Theá Toân thì coù maáy ngöôøi saên giaêng baãy löôùi baét troïn baày chim nhaïn gieát aên heát. Thaàn thöùc baày chim ñöôïc sinh leân coõi trôøi Ñao-lôïi, töø ñaàu goái cha meï sinh ra ñoät nhieân vaø lôùn nhanh nhö ñöùa nhoû taùm tuoåi, thaân theå ñoan nghieâm, dung maïo khoâng theå saùnh, quang minh trong saùng nhö nuùi vaøng. Hoï töï nghó: “Chuùng ta do nhaân gì maø sinh trong coõi trôøi naøy?” Taâm cuûa caùc vò trôøi thoâng suoát coù tuùc maïng thoâng neân bieát ñöôïc duyeân kieáp tröôùc do nghe phaùp aâm ñöôïc phöôùc baùo sinh coõi trôøi. Muoán baùo aân aáy, hoï cuøng nhau duøng höông hoa trôøi bay xuoáng Dieâm-phuø-ñeà, ñeán nöôùc Ba-la- naïi, choã Theá Toân ngöï, aùnh saùng caùc vò trôøi choùi loïi cuõng nhö röøng caây baùu, ñoàng thôøi cuùi mình ñaûnh leã döôùi chaân Phaät chaép tay baïch: –Chuùng con nhôø aâm thanh thuyeát phaùp cuûa Theá Toân maø ñöôïc sinh nôi toát ñeïp, cuùi mong Theá Toân thöông xoùt chæ baøy ñaïo lyù thieát yeáu. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân beøn vì hoï roäng thuyeát phaùp Töù dieäu ñeá. Nghe xong caùc vò trôøi ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn roài bay trôû veà trôøi, hoï khoâng bò ñoïa tam ñoà, tuøy duyeân baûy laàn sinh ñöôïc döùt caùc laäu. Baáy giôø, ngaøi A-nan baïch Ñöùc Phaät: –Baïch Theá Toân, hoâm qua coù caùc vò trôøi aùnh saùng choùi loïi kính leã Theá Toân, khoâng bieát duyeân gì, mong Theá Toân chæ baøy. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, haõy kheùo suy nghó! Ta seõ vì oâng maø noùi. Hoâm qua Ta ôû trong ñaàm röøng vì chö Thieân boán boä chuùng dieãn baøy Dieäu phaùp thì coù naêm traêm chim nhaïn kính meán tieáng phaùp, taâm sinh vui möøng cuøng nhau bay tôùi muoán ñeán choã Ta ngöï thì bò maéc baãy löôùi cuûa thôï saên hoï baét gieát aên heát. Nhaân khôûi loøng laønh, thaàn thöùc baày chim nhaïn sinh leân coõi trôøi Ñao-lôïi, töï bieát tuùc maïng, neân ñeán ñaây baùo aân. Khi ñoù ngaøi A-nan nghe Ñöùc Phaät noùi theá vui möøng khen chöa töøng coù maø noùi: –Nhö Lai ra ñôøi thaät laø kyø dieäu, möa phaùp thaám nhuaàn ai cuõng ñöôïc nhôø aân, cho ñeán loaøi chim muoâng nghe phaùp cuõng ñöôïc phöôùc baùo, huoáng laø ngöôøi ta tín taâm thoï trì, tính xeùt quaû baùo coøn vöôït nhieàu hôn noù gaáp traêm ngaøn vaïn laàn, khoâng theå saùnh baèng. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, laønh thay! Laønh thay! Nhö lôøi oâng noùi, Nhö Lai ra ñôøi ñöa phaùp cam loä thaém nhuaàn quaàn sinh ñöôïc lôïi ích raát nhieàu. Vì theá phaûi neân nhaát taâm tin kính Phaät phaùp. Baáy giôø ngaøi A-nan vaø caû chuùng hoäi nghe Ñöùc Phaät noùi xong vui veû ñaûnh leã phuïng

haønh.

Phaåm 61: SÖ TÖÛ KIEÂN THEÄ Toâi nghe nhö theá naøy: Moät luùc noï Ñöùc Phaät ôû thaønh Vöông xaù, trong nuùi Kyø-xaø-quaät. Khi aáy Ñeà-baø-ñaït- ña thöôøng oâm loøng aùc muoán haïi Theá Toân, oâng töï xöng laø Phaät, daïy thaùi töû A-xaø-theá haïi vua cha roài leân ngoâi vua ñeå coù Phaät môùi vua môùi trò vì thieân haï, nhö vaäy chaúng phaûi söôùng sao? Vöông töû tin duøng, beøn gieát cha mình töï leân laøm vua, luùc ñoù ngöôøi ñôøi ñeàu oâm loøng aùc ñoái vôùi caùc Tyø-kheo gheùt khoâng muoán ngoù. Baáy giôø chö Tyø-kheo vaøo thaønh khaát thöïc, nhaân daân phaãn noä ñeàu khoâng cuùng thí, oâm baùt khoâng maø veà. Trôû veà trong nuùi baïch Theá Toân: –Ñeà-baø-ñaït-ña laøm vieäc baát thieän khieán daân chuùng ñeàu sinh khôûi loøng aùc, höôùng caùc Sa-moân, sinh khôûi loøng aùc; hoï höôùng chö Bích-chi-phaät, A-la-haùn quaù khöù, hieän taïi, töông lai phaùt khôûi loøng aùc; ñoái vôùi ba ñôøi chö Hieàn thaùnh taïo voâ löôïng toäi nghieäp quaû baùo. Taïi vì sao? Vì y phuïc nhuoäm hoaïi saéc ñeàu laø tieâu thöùc cuûa Thaùnh hieàn ba ñôøi, nhöõng chuùng sinh caïo boû raâu toùc, maëc y nhuoäm, neân bieát ngöôøi ñoù chaúng bao laâu seõ ñöôïc giaûi thoaùt taát caû caùc khoå ñöôïc trí voâ laäu, vì caùc chuùng sinh laøm moät vò cöùu hoä lôùn. Neáu coù chuùng sinh hay phaùt tín taâm ñoái vôùi ngöôøi xuaát gia ngöôøi maëc y nhuoäm thì ñöôïc phöôùc khoù löôøng. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, Ta do kieáp xöa ñoái vôùi ngöôøi xuaát gia maëc y nhuoäm sinh loøng tin saâu ñaäm, vì kính ngöôõng neân môùi ñöôïc thaønh Phaät. A-nan toâi baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, kieáp xöa Theá Toân tin saâu kính ngöôõng ngöôøi maëc y nhuoäm, söï vieäc aáy nhö theá naøo? Cuùi xin Ngaøi noùi cho con ñöôïc nghe. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, haõy laéng nghe! Thuôû xöa caùch ñaây voâ löôïng kieáp a-taêng-kyø, ôû chaâu Dieâm-phuø-ñeà naøy, coù moät ñaïi quoác vöông teân laø Ñeà-tyø, thoáng laõnh taùm vaïn boán ngaøn tieåu quoác vöông. Luùc ñoù, ôû ñôøi khoâng coù Phaät phaùp, chæ coù Bích-chi-phaät soáng trong röøng nuùi toïa thieàn haønh ñaïo, phi haønh bieán hoùa, roäng ñoä chuùng sinh. Luùc ñoù caùc con daõ thuù ñeàu tôùi gaàn guõi. Coù moät con sö töû teân laø Traø-ca-la-tyø (Taàn dòch laø Kieân Theä) thaân maøu saéc vaøng, aùnh saùng choùi loïi, chæ aên quaû aên coû khoâng gieát haïi caàm thuù. Luùc baáy giôø ngöôøi thôï saên caïo toùc maëc ca-sa, beân trong giaáu cung teân, ñi boä vaøo trong röøng, thaáy coù sö töû trong loøng möøng thaàm, nghó raèng: “Hoâm nay ta ñöôïc lôïi lôùn, gaëp ñöôïc con thuù naøy coù theå gieát laáy da duøng ñeå daâng cho vua, thoaùt khoûi söï ngheøo khoå.” Luùc ñoù con sö töû ñang nguû, ngöôøi thôï saên beøn duøng teân ñoäc baén truùng. Sö töû tænh daäy ñònh ñuoåi haïi, thì troâng thaáy ngöôøi maëc y ca-sa, beøn töï nghó: “Ngöôøi naøy ôû ñôøi khoâng bao laâu aét ñöôïc giaûi thoaùt, lìa caùc khoå aùch. Taïi vì sao? Vì ngöôøi maëc y nhuoäm naøy laø töôùng tieâu bieåu cho Thaùnh nhaân ba ñôøi, neáu ta haïi hoï, thì laø coù ba ñieàu aùc ñoái vôùi chö Hieàn thaùnh ba ñôøi.” Suy nghó nhö vaäy, yù haïi lieàn döøng, roài töï noùi keä: “Da-la-la, baø-xa-sa ta-ha”. Khi sö töû noùi lôøi naøy roài, trôøi ñaát chaán ñoäng, khoâng maây maø möa. Chö Thieân kinh sôï, duøng Thieân nhaõn quan saùt döôùi theá gian thaáy ngöôøi thôï saên gieát haïi Boà-taùt Sö töû, ôû treân hö khoâng möa xuoáng hoa trôøi, cuùng döôøng töû

thi. Baáy giôø thôï saên loät da sö töû ñem veà ñeán nhaø roài

ñem daâng quoác vöông Ñeà-tyø caàu ñöôïc ban thöôûng. Luùc aáy nhaø vua nghó raèng: “Trong kinh saùch coù noùi: ‘Neáu coù thuù vaät thaân töôùng saéc vaøng, aét laø Boà-taùt ñaïi só.’ Nay ta laøm sao ban thöôûng cho ngöôøi naøy ñöôïc? Neáu thöôûng cho haén thì gioáng nhö gieát haïi khoâng khaùc.” Luùc aáy ngöôøi thôï saên ngheøo caàu xin quoác vöông thöông xoùt cho ít taøi vaät. Vua hoûi thôï saên: –Khi sö töû cheát coù ñieàm gì khoâng? Ñaùp: –Taâu beä haï, mieäng noù noùi ra taùm tieáng thì trôøi ñaát chaán ñoäng, khoâng maây maø töï möa, trôøi rôi xuoáng caùc hoa. Khi ñoù quoác vöông nghe noùi roài vui möøng khoân cuøng loøng tin duõng maõnh, trieäu taäp caùc thaàn kyø cöïu, ngöôøi trí giaûi thích nghóa aáy. Luùc ñoù moïi ngöôøi ñeàu khoâng theå giaûi thích. ÔÛ trong khu röøng caïnh bôø ñaàm coù moät Tieân nhaân teân Xa-ma, oâng raát thoâng minh, thoâng ñaït lyù leõ. Nhaø vua thænh Tieân nhaân veà nhôø giaûi thích nghóa taùm chöõ aáy: “Da-la-la” nghóa laø caïo toùc maëc y nhuoäm ôû trong sinh töû mau ñöôïc giaûi thoaùt. “Baø-xa-sa” nghóa laø ngöôøi caïo toùc maëc y nhuoäm ñeàu laø töôùng Thaùnh hieàn, gaàn vôùi Nieát-baøn. “Ta-ha” nghóa laø ngöôøi caïo toùc maëc y nhuoäm seõ ñöôïc taát caû chö Thieân, ngöôøi ñôøi troâng thaáy kính ngöôõng. Luùc ñoù Tieân nhaân giaûi noùi xong, vua Ñeà-tyø vui möøng lieàn trieäu taùm vaïn boán ngaøn tieåu quoác vöông taäp hôïp moät nôi, laøm xe cao baèng baûy baùu, tröông da sö töû, bieåu thò taát caû ñeàu cuøng kính ngöôõng, ñoát höông raûi hoa maø cuùng döôøng raát möïc cung kính. Sau ñoù duøng vaøng laøm quan taøi, ñeå da sö töû vaøo, roài döïng thaùp thôø. Baáy giôø nhaân daân duyeân theo taâm thieän sau khi thoï chung cuõng ñeàu ñöôïc sinh leân coõi trôøi. Ñöùc Phaät baûo ngaøi A-nan vaø boán boä chuùng: –Con sö töû luùc aáy do phaùt khôûi loøng laønh ñoái vôùi ngöôøi maëc y nhuoäm, trong möôøi öùc vaïn kieáp ñöôïc laøm vua Chuyeån luaân, laøm ruoäng phöôùc cho chuùng sinh maõi ñeán khi thaønh Phaät. Traø-ca-tyø-la haù laø ngöôøi naøo khaùc, chính laø tieàn thaân cuûa Ta vaäy, coøn quoác vöông Ñeà-tyø do duyeân cuùng döôøng da sö töû neân trong ïmöôøi vaïn öùc kieáp sinh trong trôøi ngöôøi toân quyù ñeä nhaát, tu caùc caên laønh, nay chính laø Di-laëc Boà-taùt. Tieân nhaân khi ñoù nay laø oâng Xaù-lôïi-phaát. Ngöôøi thôï saên nay laø Ñeà-baø-ñaït-ña. Boán chuùng luùc baáy giôø theo Phaät nghe thuyeát nhaân duyeân quaù khöù taâm raát vui möøng, noùi: –Chuùng con ngu si, khoâng bieát minh trieát neân sinh khôûi taâm aùc. Cuùi mong Nhö Lai thöông xoùt keû ngu si, cho saùm hoái toäi loãi tröôùc. Ñöùc Theá Toân töø bi nhaân ñoù thuyeát phaùp Töù ñeá vi dieäu, tuøy tuùc duyeân cuûa hoï ñeàu ñöôïc caùc quaû, coù ngöôøi nghe xong ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la- haùn; coù ngöôøi coøn phaùt taâm caàu ñaïo Voâ thöôïng chaùnh chaân. Luùc ñoù ngaøi A-nan vaø boán boä chuùng nghe Ñöùc Phaät noùi xong thaûy ñeàu vui möøng ñaûnh leã phuïng haønh.

Phaåm 62: PHAÏM CHÍ CUÙNG THÍ PHAÄT Y VAÙ ÑÖÔÏC THOÏ KYÙ Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Khi aáy Theá Toân daãn thò giaû A-nan vaøo thaønh Xaù-veä. Ñöùc Theá Toân maëc y treân thaân coù vaøi choã bò raùch, vì muoán öùng hoùa ñoä chuùng

sinh. Khaát thöïc xong Ngaøi muoán trôû veà choã nghæ thì coù

moät vò Baø-la-moân ñeán choã Ñöùc Phaät laøm leã. Troâng thaáy Ñöùc Phaät dung nhan quang töôùng ñaëc bieät laï thöôøng, laïi thaáy y Phaät coù chuùt hö raùch, neân coù taâm muoán cuùng thí, vò aáy beøn caét ít luïa traéng ôû nhaø ñem daâng cuùng Phaät, thöa: –Cuùi mong Nhö Lai nhaän taám luïa naøy duøng ñeå vaù y. Ñöùc Phaät lieàn thoï nhaän. Khi aáy vò Baø-la-moân thaáy Ñöùc Phaät thoï kyù trong loøng vui möøng gaáp boäi. Ñöùc Phaät lieàn thoï kyù: –ÔÛ ñôøi sau naøy trong hai a-taêng-kyø kieáp, oâng seõ ñöôïc laøm Phaät, thaàn thoâng töôùng haûo ñaày ñuû möôøi hieäu. Ñöùc Phaät thoï kyù xong vui möøng maø ñi. Luùc ñoù trong nöôùc, nhöõng tröôûng giaû giaøu coù ñeàu oâm loøng thaéc maéc: “Taïi sao Theá Toân thoï chuùt cuûa thí maø ñeàn ñaùp aân lôùn nhö vaäy?” Nghó theá roài, vì Nhö Lai, hoï phaù raùch y toát, laøm caùc thöù y ñem daâng cho Ñöùc Phaät. Ngaøi A-nan hoûi Phaät: –Baïch Theá Toân, xöa kia Ngaøi taïo haïnh laønh gì maø khieán taát caû ñeàu daâng cuùng thí y phuïc? Cuùi mong Nhö Lai vì con chæ baøy giaûi noùi khieán ñöôïc hieåu roõ. Ñöùc Theá Toân baûo: –Haõy laéng nghe, Ta seõ vì oâng maø noùi. ÔÛ ñôøi quaù khöù voâ löôïng kieáp a-taêng-kyø, khi ñoù coù Ñöùc Phaät hieäu Tyø-baø-thi ra ñôøi cuøng ñoà chuùng cuûa Ngaøi chín vaïn ngöôøi caâu hoäi. Vò vua luùc baáy giôø teân laø Baøn-ñaàu. Coù moät ñaïi thaàn thænh Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng cuùng döôøng ba thaùng, Ñöùc Phaät lieàn höùa khaû. OÂng beøn trôû veà nhaø chuaån bò cuùng döôøng Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng. Luùc ñoù vua Baøn-ñaàu ñi ñeán choã Phaät, baïch: –Xin ñöôïc Nhö Lai vaø chuùng Taêng nhaän lôøi con cuùng döôøng ba thaùng. Ñöùc Phaät noùi vôùi vua Baøn-ñaàu: –Ta ñaõ thoï nhaän thænh môøi cuûa vò ñaïi thaàn tröôùc roài, theo pheùp khoâng neân traùi nghòch. Ñöùc vua trôû veà cung baûo vôùi vò ñaïi thaàn raèng: –Ñöùc Phaät ôû nöôùc traãm, nay traãm muoán cuùng döôøng, nhöng khanh ñaõ thænh roài, nay khanh coù theå traùnh dòp khaùc, traãm cuùng döôøng xong roài, khanh haõy thænh sau. Vò ñaïi thaàn taâu: –Taâu beä haï, neáu ñaïi vöông baûo ñaûm ñöôïc thaân maïng cuûa thaàn, laïi baûo ñaûm ñöôïc Nhö Lai thöôøng truï ôû ñaây, laïi khieán quoác ñoä thöôøng an oån khoâng tai naïn. Neáu ñaïi vöông coù theå baûo ñaûm heát nhöõng vieäc naøy, thaàn xin nhöôøng ñeå cho ñaïi vöông thænh Phaät tröôùc. Vua töï nghó: “Vieäc naøy chaéc khoù baûo ñaûm”, neân noùi raèng: –Thoâi, khanh thænh cuùng moät ngaøy, roài ñeán traãm thænh cuùng moät ngaøy. Quan ñaïi thaàn ñoàng yù, roài cuøng nhau chuaån bò thieát hoäi, ai naáy ñeàu maõn nguyeän. Baáy giôø quan ñaïi thaàn may cho Ñöùc Nhö Lai ñoù ba y vaø cuùng cho chín vaïn Tyø-kheo y baûy ñieàu. Noùi ñeán ñaây, Ñöùc Phaät nhaéc laïi: –Naøy A-nan, oâng neân bieát, quan ñaïi thaàn ñem y phuïc cuùng thí Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng, haù phaûi ngöôøi naøo khaùc, chính laø tieàn thaân cuûa Ta. Ta ñôøi ñôøi gieo troàng phöôùc ñieàn khoâng bieát chaùn, nay ñeàu töï ñöôïc troïn khoâng theå saùnh. Baáy giôø ngaøi A-nan cuøng moïi ngöôøi nghe Ñöùc Phaät noùi xong hoan hyû sieâng tu taïo caùc nghieäp phöôùc, ñaûnh leã Phaät phuïng haønh.

Phaåm 63: ÑÖÙC PHAÄT BAÉT ÑAÀU KHÔÛI TAÂM TÖØ Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñang muøa haï an cö, ñi ñeán choã Phaät ñaûnh leã thaêm hoûi. Ñöùc Phaät duøng taâm töø an uûi voã veà: "Caùc oâng truï nôi kia ñöôïc voâ khoå chaêng?" Taâm tö voâ cuøng thöông meán. Toâi thaáy theá baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, loøng töø maãn thöông meán ñaëc bieät nhö vaäy laø xa gaàn chaêng? Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, neáu oâng muoán bieát, haõy laéng nghe Ta noùi. Thôøi quaù khöù laâu xa kieáp a-taêng-kyø khoâng theå tính keå, coù hai ngöôøi toäi cuøng ôû ñòa nguïc, boãng bò xua ñuoåi khieán keùo xe saét caét laáy da, duøng laøm caùi aùch xe, laïi duøng roi saét ñaùnh khieán chaïy roâng Ñoâng, Taây röôït ñuoåi, khoâng coù döøng nghæ. Khi ñoù coù moät ngöôøi, gaân söùc yeáu ôùt, nguïc toát böùc baùch hoï, teù xuoáng ñaát roài ñöùng daäy, meät nhoïc cöïc khoå voâ cuøng, cheát ñi soáng laïi. Ngöôøi kia thaáy ngöôøi naøy khoán khoå nhö theá phaùt khôûi taâm töø thöông xoùt, ngöôøi naøy thöa vôùi nguïc toát raèng: –Xin haõy thöông xoùt thaân toâi laø ngöôøi, moät mình keùo xe khoâng noåi. Nguïc toát noåi saân duøng gaäy ñaùnh töùc thôøi cheát ngay, thaàn thöùc ñöôïc sinh leân coõi trôøi Ñao-lôïi. Noùi ñeán ñaây, Ñöùc Phaät laïi noùi: –Naøy A-nan neân bieát, ngöôøi trong nguïc khôûi taâm Töø luùc baáy giôø chính laø tieàn thaân cuûa Ta. Ta luùc ñoù bò tha toäi ôû trong ñòa nguïc, môùi vöøa khôûi taâm Töø thöông xoùt ñoái vôùi taát caû moïi ngöôøi chöa töøng thoaùi xaû, cho ñeán ngaøy nay, vì ham thích tu haønh thöông xoùt taát caû. Baáy giôø ngaøi A-nan nghe Ñöùc Phaät noùi xong hoan hyû phuïng haønh. Phaåm 64: VUA ÑAÛNH SINH Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä cuøng vôùi chuùng Tyø-kheo moät ngaøn hai traêm naêm möôi vò. Baáy giôø Theá Toân thaáy caùc Tyø-kheo tham öa ñoà ñeïp, dính maéc danh lôïi, phaàn nhieàu gom chöùa khoâng bieát chaùn, Ngaøi thaáy nhö vaäy roài beøn noùi veà caùi haïi cuûa tham lôïi: –Phaøm ngöôøi tham lôïi hieän taïi toån thaân maïng, sau khi cheát ñoïa vaøo ba ñöôøng, thoï khoå voâ löôïng. Taïi sao theá? Ta nhôù thuôû quaù khöù, do tham maø phaûi ñoïa laïc chòu caùc khoå naõo. Khi aáy ngaøi A-nan chaép tay quyø baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, thôøi quaù khöù do tham maø Ngaøi phaûi ñoïa laïc, vieäc aáy nhö theá naøo? Mong Theá Toân noùi cho chuùng con ñöôïc bieát. Ñöùc Theá Toân baûo: –Veà thôøi quaù khöù voâ löôïng voâ bieân kieáp a-taêng-kyø, ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy coù moät vò ñaïi vöông teân Cuø-taùt-ly, thoáng laõnh taùm vaïn boán ngaøn nöôùc nhoû, coù hai vaïn phu nhaân theå nöõ, moät vaïn ñaïi thaàn. Khi aáy treân ñænh ñaàu nhaø vua moïc moät khoái u hình daùng nhö moät caùi keùn, trong treûo, khoâng ñau ñôùn gì caû, sau daàn daàn lôùn leân nhö traùi baàu, beøn moå ra xem thì ñöôïc moät ñöùa beù, töôùng maïo raát ñoan chaùnh, toùc xanh möôït, thaân saéc vaøng tím, môøi thaày töôùng

xem töôùng toát xaáu. Thaày töôùng xem xong noùi vôùi vua: –Ñöùa beù naøy raát coù phuùc ñöùc, dung nghi hieám coù sau naøy aét laø Thaùnh vöông, thoáng trò boán thieân haï. Nhaân ñoù ñaët teân laø Vaên-ñaø-kieät (Taàn dòch laø Ñaûnh Sinh). Khi tröôûng thaønh, vua ban cho moät nöôùc rieâng phong caáp cho Ñaûnh Sinh. Sau naøy

ñaïi vöông bò beänh khoán cuøng, caùc tieåu vöông ñeàu ñeán chaêm soùc nhöng khoâng theå thuyeân giaûm roài phaûi baêng haø. Caùc tieåu vöông cuøng ñeán choã Ñaûnh Sinh thöa: –Ñaïi vöông ñaõ baêng haø, xin ngaøi leân ngoâi keá vò. Ñaûnh Sinh ñaùp: –Neáu nhö ta coù phöôùc ñaùng laøm vua thì phaûi khieán trôøi Töù thieân vaø Ñeá Thích tôùi ngheânh ñoùn ñeå ñaêng quang vöông vò. Laäp theä xong, Töù Thieân vöông lieàn bay xuoáng, moãi vò caàm bình baùu ñöïng ñaày nöôùc hoa thôm, duøng töôùi treân ñænh ñaàu vua Ñaûnh Sinh. Trôøi Ñeá Thích caàm maõo baùu tôùi ñoäi leân ñaàu vua, sau ñoù goïi caùc tieåu vöông khuyeân ñeán ñaïi quoác ñeå cai trò. Vua Ñaûnh Sinh laïi noùi: –Neáu nhö ta coù phöôùc ñaùng laøm vua thì nöôùc neân ñeán ta, ta khoâng ñeán nöôùc. Laäp theä xong, trong ñaïi quoác, taát caû cung ñieän, vöôøn röøng, ao hoà ñeàu ñeán nôi vua; kim luaân, voi ngöïa, ngoïc nöõ, thaàn chaâu, ñieån taøng, ñieån binh, ñeàu vaân taäp ñeán. Vua boán thieân haï vì vua Chuyeån luaân tuaàn haønh quoác giôùi, thaáy caùc thaàn daân cuoác caøy ñaát troàng ruoäng, vua hoûi söù thaàn: –Caùc quaàn sinh ôû ñaây muoán laøm gì? Ñaùp: –Vì coù hình töôùng do aên môùi soáng coøn, cho neân gieo troàng nguõ coác ñeå nuoâi maïng soáng. Vua laäp theä raèng: –Neáu ta coù phöôùc ñaùng laøm vua töï nhieân neân coù traêm vò aên uoáng no neâ taát caû khieán khoâng ai bò ñoùi khaùt. Phaùt nguyeän xong, lieàn coù thöùc aên uoáng. Moät hoâm, vua beøn ra ngoaøi daïo chôi thaáy nhöõng ngöôøi daân may deät, laïi hoûi: –Hoï ñang laøm gì theá? Quan caän thaàn ñaùp: –Ngöôøi daân thöùc aên töï nhieân coù roài, nhöng cuõng caàn aùo maëc, neân hoï deät vaûi may ñoà ñeå phuïc söùc. Vua laïi laäp theä: –Neáu ta coù phöôùc ñaùng laøm vua thì y aùo ñeïp töï nhieân coù ñeå ban cho vaïn daân khieán hoï khoâng ngheøo thieáu. Nguyeän xong thì caùc thaân caây töï nhieân sinh ra y phuïc, maøu ñeïp laï thöôøng, taát caû ngöôøi daân caàn duøng khoâng heát. Moät hoâm ñi daïo chôi, vua thaáy ngöôøi ta tu taïo nhaïc khí, vua laïi hoûi: –Hoï laøm gì theá? Quan caän thaàn ñaùp: –Taâu beä haï, daân chuùng aên maëc ñaõ ñöôïc ñaày ñuû, chæ thieáu aâm nhaïc, do ñoù hoï taïo nhaïc khí duøng ñeå giuùp vui. Vua laïi laäp theä: –Neáu ta coù phöôùc ñaùng laøm vua thì caùc nhaïc khí hay laï töï nhieân ñeán.

Nguyeän xong, töùc thôøi caùc thaân caây coù caùc nhaïc khí treo lô löûng treân caønh, neáu coù ai caàn thì laáy xuoáng maø duøng, aâm thanh hoøa xöôùng, ngöôøi nghe khoâng ai chaúng vui möøng. Ñöùc nhaø vua saâu daøy, muoân ñieàu thieän vaân taäp ñeán, trôøi möa baûy baùu khaép caùc coõi nöôùc. Vua hoûi caùc quan: –Ñaây laø ñöùc cuûa ai theá? Caùc thaàn taâu: –Thöa ñaây laø ñöùc cuûa nhaø vua, cuõng laø phöôùc cuûa quoác daân. Vua laïi laäp theä: “Neáu laø phöôùc cuûa daân thì cuûa baùu neân möa xuoáng khaép nôi, neáu rieâng ñöùc cuûa ta thì chæ möa trong cung noäi”. Noùi xong, chæ möa rieâng trong cung baûy ngaøy baûy ñeâm. Vua Ñaûnh Sinh ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà nguõ duïc töï vui, traûi qua taùm vaïn boán ngaøn tuoåi. Luùc ñoù coù moät Daï-xoa, voït ra tröôùc cung ñieän lôùn tieáng xöôùng: –ÔÛ phöông Ñoâng coù nöôùc teân Phaát-baø-ñeà, nôi ñoù vui veû khoaùi laïc khoâng theå bì, ñaïi vöông coù theå ñeán ñoù xem. Vua lieàn höùa khaû yù muoán tuaàn haønh. Kim luaân laïi chuyeån bay leân hö khoâng maø ñi, quaàn thaàn baûy baùu thaûy ñeàu theo sau. Ñeán nöôùc ñoù, caùc tieåu vöông ñoàng ñeán trieàu baùi. Vua ôû nöôùc ñoù nguõ

duïc töï ñaày ñuû. Traûi qua taùm öùc naêm thì Daï-xoa ñeán xöôùng: –ÔÛ phöông Taây coù nöôùc teân Cuø-da-ni, cuõng raát khoaùi laïc, vua coù theå ñeán ñoù. Vua lieàn nhaän lôøi ñi ñeán nöôùc ñoù, höôûng phöôùc traûi qua möôøi boán öùc naêm. Daï-xoa laïi ñeán xöôùng: –ÔÛ phöông Baéc coù nöôùc teân Uaát-ñan, an oån giaøu ñeïp nhaân daân ñoâng ñaûo xung tuùc. Vua chòu ñi ñeán nöôùc ñoù ôû laïi thoï höôûng nguõ duïc thoûa maõn yù chí, traûi qua möôøi taùm öùc naêm. Daï-xoa laïi ñeán xöôùng raèng: –Coù coõi Töù Thieân vöông, nôi ñoù vui veû sung söôùng khoân löôøng. Vua lieàn ñi ñeán ñoù cuøng quaàn thaàn vaø boán boä binh cõõi hö khoâng maø ñi. Töù Thieân vöông töø xa troâng thaáy raát laø sôï haõi, lieàn hôïp binh chuûng ra ngoaøi choáng cöï, roát cuøng khoâng choáng cöï laïi, ñaønh trôû veà. Vua Ñaûnh Sinh ôû ñoù öu du thoï laïc traûi qua möôøi öùc naêm. Trong yù vua laïi nghó muoán leân coõi trôøi Ñao-lôïi, lieàn cuøng quaàn thaàn, binh chuûng cõõi hö khoâng maø bay leân. Luùc ñoù coù naêm traêm Tieân nhaân, ôû beân hoâng nuùi Tu-di, voi ngöïa cuûa vua phoùng ueá rôi xuoáng dô ueá thaân caùc Tieân nhaân. Caùc Tieân nhaân ñeán hoûi: –Coù duyeân gì maø rôùt thöù naøy? Coù Tieân nhaân noùi: –Ta nghe noùi vua Ñaûnh Sinh muoán leân taàng trôøi thöù Ba möôi ba, aét voi ngöïa laøm rôùt ñoà baát tònh xuoáng ñaây. Tieân nhaân phaãn haän, beøn keát thaàn chuù khieán vua Ñaûnh Sinh vaø caùc quan binh ñeàu ñöùng laïi khoâng ñi ñöôïc. Vua Ñaûnh Sinh bieát lieàn theä nguyeän: –Neáu ta coù phöôùc thì caùc Tieân nhaân naøy ñeàu seõ ñeán ñaây phuïng söï ta. Ñöùc cuûa vua roäng lôùn coù theå caûm ñeán naêm traêm Tieân nhaân ñeán beân caïnh vua, giuùp dìu ngöïa xe, cuøng ñi leân trôøi. Töø xa vua nhìn thaáy thaønh trôøi teân laø Khoaùi kieán, maøu saéc traéng tinh, cao hieàn, ñaëc bieät khaùc thöôøng. Thaønh Khoaùi kieán naøy coù moät ngaøn hai traêm cöûa, caùc trôøi sôï seät ñeàu ñoùng cöûa laïi, ba lôùp coång saét, binh chuûng cuûa vua Ñaûnh Sinh ñi thaúng khoâng nghæ. Vua lieàn laáy voû oác thoåi, tröông cung naïp teân thì moät ngaøn hai traêm caùnh cöûa ñoàng thôøi môû ra. Vua Ñeá Thích böôùc ra, hai vua gaëp nhau, nhaân ñoù thænh vua Ñaûnh Sinh vaøo cung roài cuøng môøi ngoài. Vua trôøi vaø daân trôøi töôùng maïo moät loaïi, môùi nhìn khoâng theå phaân bieät, chæ nhìn thaáy ñoâi maét nhanh chaäm maø bieát khaùc thoâi. Vua ôû treân trôøi thoï nguõ duïc laïc, taän cuøng ba möôi saùu vua, cuoái cuøng laø trôøi Ñeá Thích (Ñaïi Ca-dieáp). Khi ñoù vua A-tu-la daáy binh leân trôøi cuøng Ñeá Thích ñaùnh nhau. Quaân Ñeá Thích ñaùnh khoâng laïi, thoaùi quaân vaøo thaønh. Vua Ñaûnh Sinh laïi laáy voû oác thoåi, tra cung teân. Vua A-tu-la lieàn baêng ñoïa. Vua Ñaûnh Sinh töï nghó: “Söùc ta maïnh nhö vaäy khoâng coù ai baèng, nay cuøng Ñeá Thích ngoài chung coi sao cho ñöôïc, chi baèng tieâu dieät oâng ta, moät mình thoáng laõnh ôû ñaây höôûng laïc thuù.” Taâm aùc vöøa sinh, lieàn bò sa ñoïa, ñang ôû tröôùc cung ñieän thì boãng cheát ngay. Caùc daân trôøi ñeán hoûi: –Vua Ñaûnh Sinh vì sao maïng chung? Bò quaû baùo theá naøo? Vua Ñeá Thích ñaùp: –Neáu coù ngöôøi hoûi thì neân traû lôøi. Vua Ñaûnh Sinh do tham maø cheát, oâng thoáng laõnh boán thieân haï, soáng boán möôi öùc tuoåi, möa baûy baùu ngaøy, cho ñeán laøm vua haïi trôøi khoâng coù bieát ñuû, cho neân bò ñoïa laïc. Noùi ñeán ñaây, Ñöùc Phaät nhaéc laïi: –Do vaäy, naøy caùc Tyø-kheo, noùi veà lôïi döôõng thaät laø ñaïi hoaïn, neân suy nghó xa lìa

mau caàu chaân ñaïo. Ngaøi A-nan baïch Phaät: –Vua Ñaûnh Sinh naøy, ñôøi tröôùc gieo troàng phöôùc gì maø ñöôïc ñaïi phöôùc voâ löôïng nhö theá? Mong Theá Toân vì chuùng con giaûi noùi. Ñöùc Phaät baûo: Veà ñôøi quaù khöù, soá kieáp khoâng theå tính, coù Ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Phaát-sa, Ngaøi cuøng ñoà chuùng du hoùa nhaân gian. Baáy giôø coù con trai cuûa moät vò Baø-la-moân muoán laáy vôï, tay caàm ñaïi ñaäu ñeå duøng taùn phuï, ñoù laø leã cuûa theá tuïc, giöõa ñöôøng gaëp Phaät, taâm yù chaøng vui möøng, lieàn caàm naém ñaäu aáy daâng cuùng cho Phaät boán haït vaøo baùt, moät haït ñeå ôû ñænh. Do nhaân duyeân ñoù, thoï phöôùc voâ löôïng. Boán haït vaøo baùt neân ñöôïc laøm vua boán thieân haï, moät haït ñeå treân ñænh, höôûng thoï hai coõi trôøi. Khi ñoù caùc ñeä töû nghe Ñöùc Phaät noùi xong, coù ngöôøi ñaéc ñöôïc Sô quaû, Nhò quaû, Tam quaû cho ñeán quaû A-la-haùn khoâng theå tính keå, thoï trì lôøi Ñöùc Phaät daïy hoan hyû phuïng haønh.

Phaåm 65: MÖÔØI ÑÖÙA CON CUÛA NAØNG TOÂ-MAN Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï, Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø tröôûng giaû Tu-ñaït coù ñöùa con gaùi uùt teân laø Toâ-man, dieän maïo ñoan chính, dung nhan ñeïp ñeõ laï thöôøng, ngöôøi cha yeâu meán ñaëc bieät nhieàu hôn caùc con khaùc, nhö ñi daïo chôi thì daãn ñi chung. Khi ñoù tröôûng giaû daãn ñeán choã Ñöùc Phaät, coâ gaùi aáy thaáy Phaät thì vui möøng muoán ñem höông thôm treùt vaøo ngoâi nhaø cuûa Phaät ôû. Trong tay coâ ñang caàm quaû Taán- baø, Ñöùc Phaät xin coâ, coâ vaâng lôøi ñem daâng cho Phaät. Ñöùc Phaät tìm gioáng höông hoa toát traû laïi cho coâ gaùi. Hai cha con trôû veà trong thaønh ñi mua caùc thöù höông toát nhö Ñöùc Phaät caàn roài mang ñeán tinh xaù Kyø hoaøn, ñích thaân töï maøi haøng ngaøy nhö vaäy. Luùc ñoù quoác vöông Ñaëc-xoa-thi-lôïi sai moät ngöôøi con trai cuûa oâng ñeán nöôùc Xaù-veä, tröôùc tieân ñi ñeán nöôùc khaùc tham quan, roài daàn daàn ñi ñeán tinh xaù. Troâng thaáy naøng Toâ-man ñang maøi höông, chaøng yeâu meán nhan saéc muoán cöôùi laøm vôï, lieàn ñi vaøo thaønh taâu vua Ba-tö-naëc: –Coù coâ gaùi raát hôïp yù toâi, mong ñaïi vöông ban cho, xin chôù traùi yù. Vua hoûi:

–Laø con gaùi nhaø ai? Ñaùp: –Con gaùi cuûa oâng Tu-ñaït. Vua noùi: –Khanh töï ñi hoûi, traãm khoâng theå noùi. Thaùi töû laïi taâu vua: –Neáu ñaïi vöông cho pheùp, toâi seõ töï ñi caàu hoân coâ aáy. Vua noùi: –Cho pheùp. Con trai vua nöôùc ñoù sai ñem xe ngöïa, ñoà vaät veà boån quoác tröôùc, chæ ñeå laïi moät con voi. Sau ñoù chaøng ñi ñeán tinh xaù Kyø hoaøn baét coâ gaùi Toâ-man ñeå leân voi côõi ñi. Tröôûng giaû Tu-ñaït nghe tin sai ngöôøi ñuoåi theo, voi chaïy nhanh quaù khoâng theå ñuoåi kòp neân chaøng trai chaïy veà ñeán xöù nhaø laáy coâ gaùi laøm vôï. Sau ñoù coâ gaùi mang thai sinh ra ñöôïc möôøi caùi tröùng, thôøi gian sau tröùng nôû ñöôïc möôøi caäu con trai, dung maïo toát ñeïp laï thöôøng khaùc vôùi ngöôøi phaøm, chuùng ñeàu ham thích saên baén gieát haïi sinh vaät. Baø meï thöông xoùt daïy doã khieán chaøng chôù laøm vieäc aáy. Caùc ñöùa con thöa meï: –Vieäc saên baén raát laø vui veû, sao nay meï ngaên caûn vaø gheùt vieäc aáy? Baø meï noùi: –Caùc con yeâu, ñoù laø nhaân toäi loãi. Taïi vì sao? Phaøm toäi saùt sinh seõ phaûi ñoïa ñòa nguïc, thoï caùc khoå naõo, maáy ngaøn naêm thöôøng laøm nai, deâ, thoû, caùc loaøi caàm thuù

bò ngöôøi saên baén laïi, tuoåi thoï khoâng bao laâu, tuy coù muoán giaûi thoaùt nhöng khoâng laøm ñöôïc gì caû. Caùc con thöa meï: –Nhö lôøi meï noùi laø töø nôi ñaùy loøng hay nghe töø nôi ngöôøi khaùc. Baø meï laïi baûo: –Ta xöa kia theo Phaät, nghe ñöôïc söï vieäc nhö vaäy. Caùc ñöùa con laïi hoûi meï: –Phaät laø ngöôøi naøo? Haõy noùi cho chuùng con bieát roõ. Baø meï baûo: –Caùc con khoâng nghe sao? Con trai cuûa vua Tònh Phaïn ôû thaønh Ca-tyø-la-veä, hình töôùng röïc rôõ, ñaùng laøm Thaùnh vöông, nhöng chaùn söï giaø beänh cheát xuaát gia hoïc ñaïo, haïnh nguyeäïn thaønh töïu, ñaéc quaû voâ thöôïng. Ngaøi thaân töôùng cao moät tröôïng saùu, töôùng haûo voâ cuøng, chöùng tam minh luïc thoâng, vieäc quaù khöù, vò lai bieát roõ caû ba ñôøi roõ nhö vieân ngoïc naèm trong loøng baøn tay. Caùc ñöùa con nghe roài, trong loøng vui veû, nhaân ñoù hoûi meï: –Ñöùc Phaät ôû caùch ñaây bao xa? Coù theå gaëp ñöôïc hay khoâng? Baø meï ñaùp: –Hieän nay Ngaøi ñang ôû nöôùc Xaù-veä. Caùc con thöa meï: –Chuùng con muoán ñi gaëp Phaät. Baø meï lieàn cho pheùp, möôøi ñöùa con ñoàng ñi ñeán nöôùc Xaù-veä. Tröôûng giaû Tu-ñaït troâng thaáy caùc ñöùa treû thì yeâu meán voâ cuøng, daãn ñeán tinh xaù Kyø hoaøn dieän kieán Nhö Lai. Caùc caäu beù troâng thaáy Ñöùc Phaät dung nhan töôi ñeïp coøn hôn tröôùc kia nghe meï noùi gaáp ngaøn vaïn laàn, trong loøng vui möøng khoâng theå keå xieát. Ñöùc Phaät nhaân ñoù tuøy duyeân thuyeát dieäu phaùp, caû möôøi ngöôøi ñeàu ñöôïc phaùp nhaõn thanh tònh, roài baïch Phaät caàu xin xuaát gia. Ñöùc Phaät hoûi:

–Cha meï caùc con coù cho pheùp khoâng? Ñaùp: –Baïch Theá Toân, chuùng con chöa hoûi. Ñöùc Phaät baûo: –Cha meï chöa cho pheùp thì khoâng ñöôïc xuaát gia. OÂng Tu-ñaït laïi thöa: –Baïch Theá Toân, ñaây laø chaùu ngoaïi cuûa con, nay con cho pheùp chuùng noù xuaát gia. Ñöùc Phaät lieàn höùa khaû cho nhaäp ñaïo, raâu toùc hoï lieàn töï ruïng, phaùp y maëc treân mình bieán thaønh nhöõng Sa-moân, tinh taán vì ñaïi nghieäp, chöùng ñaéc A-la-haùn. Möôøi vò Tyø-kheo naøy raát ñöôïc ngöôøi khaâm phuïc cung kính, ñeán lui ñeàu ôû chung moät truï xöù, nhaân daân trong nöôùc khoâng ai chaúng kính quyù. Ngaøi A-nan baïch Phaät: –Möôøi vò Tyø-kheo naøy coù phöôùc gì maø ñöôïc sinh vaøo nhaø toân quyù, dung maïo hieám thaáy, laïi gaëp Theá Toân döùt tröø saïch khoå? Cuùi mong Theá Toân vì con noùi roõ. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, veà thôøi quaù khöù caùch ñaây chín möôi moát kieáp, coù Ñöùc Phaät Tyø-baø-thi ra ñôøi, giaùo hoùa xong Ngaøi nhaäp Nieát-baøn, hoûa thieâu nhuïc thaân, phaân boá xaù-lôïi xaây döïng voâ löôïng thaùp thôø. Khi ñoù coù moät ngoâi thaùp hö muïc, coù moät baø giaø muoán söûa laïi, thaáy möôøi chaøng thieáu nieân ñi ñöôøng, baø noùi: –Ñaây laø thaùp toân quyù, coâng ñöùc to lôùn, cho neân caàn phaûi tu boå, sau naøy seõ ñöôïc quaû laønh. Möôøi chaøng thieáu nieân vui möøng, cuøng nhau giuùp coâng söûa laïi, laøm xong cuøng theä laøm con baø laõo. Töø ñoù ñeán nay ñaõ chín möôi moát kieáp, sinh ôû treân trôøi hay trong nhaân gian thöôøng cuøng sinh ra thoï höôûng phöôùc laïc, thöôøng coù ba vieäc hôn caû moïi ngöôøi: Moät laø hình theå ñoan chaùnh; hai laø moïi ngöôøi kính meán; ba laø thöôøng ñöôïc tröôøng thoï. Traûi qua nhieàu kieáp khoâng ñoïa ba ñöôøng, nay ñöôïc gaëp Ta, taém goäi phaùp hoùa, döùt saïch traàn caáu thaønh baäc ÖÙng chaân. Neân bieát baø laõo thuôû ñoù nay chính laø Toâ-man vaäy. Möôøi chaøng thieáu nieân nay

laø möôøi vò A-la-haùn. Ñöùc Phaät noùi ñeán ñaây, trong ñaïi hoäi nghe phaùp coù ngöôøi ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö- ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn, coù ngöôøi phaùt taâm Ñaïi thöøa baát thoaùi, tin thoï lôøi Phaät hoan hyû phuïng haønh.

Phaåm 66: BAØ-THEÁ-CHAÁT Toâi nghe noùi nhö theá naøy: Thuôû noï Ñöùc Phaät ôû nöôùc La-duyeät-kyø, trong nuùi Kyø-xaø-quaät. Baáy giôø ôû nöôùc naøy coù moät vò tröôûng giaû giaøu coù teân Thi-lôïi-chaát, nhaø cöûa giaøu coù, cuûa baùu ñaày aép. Baø vôï oâng mang thai, sau ñoù sinh ra ñöôïc moät caäu con trai dung maïo nghieâm dieäu, ôû ñôøi ít ai saùnh baèng. Cha meï raát vui möøng cho laø raát may phöôùc, beøn môøi thaày veà xem töôùng. Thaày töôùng xem noùi vôùi song thaân: –Ñöùa beù naøy coù phöôùc ñuùc, seõ laøm vinh hieån doøng hoï. Tröôûng giaû nghe theá caøng theâm vui möøng, laïi nhôø thaày ñaët teân. Thaày töôùng laïi hoûi: –Töø khi mang thai coù ñieàm öùng gì khoâng?

Tröôûng giaû noùi: Baø meï ñöùa beù voán noùi naêng vuïng veà, nhöng töø khi mang thai aên noùi kheùo leùo lanh leï voâ cuøng! Thaày töôùng beøn ñaët teân laø Baø-theá-chaát. Caäu beù lôùn leân thoâng minh sieâu quaàn. Moät hoâm cuøng ñoàng baïn daïo chôi, chaøng troâng thaáy nhaø cuûa nhaïc vuõ coâng Na-la coù moät ngöôøi con gaùi dieän maïo xinh ñeïp, dung nhan ít ngöôøi coù ñöôïc, beøn sinh loøng yeâu meán muoán ñöôïc hoûi laøm vôï, veà thöa cha meï xin caàu hoân coâ gaùi aáy. Cha meï baûo: –Con laø doøng quyù phaùi, coøn coâ gaùi kia doøng toäc haï tieän, cao thaáp chaúng baèng nhau, laøm sao coù theå thöông yeâu saâu ñaäm ñöôïc, khoâng theå töï yù ñöôïc. Baø-theá-chaát laïi thöa: –Xin cha meï chôù noùi ñeán moân ñaêng hoä ñoái, chæ noùi ñeán baûn thaân, xin haõy ruû loøng thöông xoùt vì con maø caàu hoân, neáu khoâng ñöôïc nhö chí muoán, con xin töï vaãn. Cha meï beøn nghe theo, sai ngöôøi ñi ñeán ñoù caàu hoân. Hoï veà baùo: –Nhaø anh voán doøng toäc lôùn, coøn nhaø toâi laø tieåu nhaân, hai beân khoâng caân xöùng laøm sao cöôùi hoûi ñöôïc? Ngöôøi con aân caàn naên næ maõi khoâng chòu ngöøng, sai ngöôøi ñem thö ñeán hoûi nöõa. Nhaø beân gaùi ñaùp raèng: –Neáu coù theå theo beân nhaø toâi, hoïc taäp caùc thöù thuaät ca muùa..., ñeàu phaûi bieát ñaày ñuû, cho ñeán ôû tröôùc nhaø vua thi ñaäu, sau ñoù môùi thaønh hoân nhaân. Ngöôøi con trai meâ hoaëc saéc ñeïp coâ gaùi, khoâng hoå theïn gì caû lieàn qua beân nhaø gaùi, hoïc taäp hí ngheä, traûi qua moät thôøi gian ñeàu thaønh töïu caû. Khi ñoù quoác vöông taäp hôïp caùc Na-la, chôi troø troán tìm..., thi taøi kyõ ngheä... Baáy giôø ngöôøi con tröôûng giaû cuõng theo beân vua öùng hieän kyõ thuaät, chaïy ñi tìm kieám, vua thoaét maát khoâng thaáy, laïi muoán treøo leân cao tìm. Khí löïc daàn daàn suy yeáu giöõa ñöôøng muoán rôùt xuoáng, trong loøng lo sôï khoâng choã nöông töïa. Baáy giôø Toân giaû Muïc-lieân ñi treân hö khoâng ñeán beân caïnh baûo: –Nhö con nay muoán toaøn thaân maïng tham gia hoïc ñaïo, hay chòu rôùt xuoáng ñaát maø laáy ngöôøi con gaùi kia? Chaøng ta beøn noùi: –Nguyeän toâi coøn soáng, khoâng caàn ñeán ngöôøi con gaùi ñoù nöõa. Ngaøi Muïc-lieân lieàn töø trong hö khoâng hoùa laøm ñaát baèng, chaøng ta lieàn ngöng sôï seät, töø ñaát maø xuoáng, ñöôïc toaøn thaân maïng, nhôø ñoù an oån möøng khoâng theå taû, theo Toân giaû Muïc-kieàn-lieân ñi ñeán choã Theá Toân, leã baùi cuùng döôøng. Baáy giôø Ñöùc Phaät roäng thuyeát dieäu luaän, nhö luaän noùi

veà Boá thì, luaän noùi veà Trì giôùi, veà sinh Thieân... Muoán xa lìa baát tònh, mau nhaát laø ra khoûi. Taâm yù chaøng khai giaûi lieàn ñöôïc Sô quaû, nhaân ñoù baïch Phaät nguyeän ñöôïc xuaát gia phuïng tu Chaùnh phaùp. Theá Toân nhaän lôøi, raâu toùc chaøng töï ruïng, phaùp y maëc treân thaân, trôû thaønh vò Sa-moân, chuyeân tinh thieàn ñònh, tö duy, tu theo chaùnh nghieäp, döùt saïch caùc laäu, thaønh A-la-haùn. Ngaøi A-nan ñeán tröôùc baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, Sa-moân Baø-theá-chaát, kieáp tröôùc cuøng ngöôøi con gaùi kia coù nhaân duyeân gì maø taâm meâ hoaëc ñaém nhieãm, haàu nhö ñeán nguy ngaäp. Laïi taïo nhaân duyeân gì maø gaëp Toân giaû Muïc-kieàn-lieân nhôø aân ñöôïc teá ñoä, laïi ñöôïc nhaân duyeân gì maø ñaït ñöôïc quaû ÖÙng chaân? Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, thôøi quaù khöù voâ löôïng kieáp tröôùc, ôû nöôùc Ba-la-naïi, coù moät vò tröôûng giaû sinh ñöôïc moät caäu con trai, töôùng maïo ñoan chaùnh voâ cuøng. Ñang luùc ñoù, trong nhaø

coù ngöôøi ñi bieån trôû veà ñem moät tröùng chim daâng cho tröôûng giaû, oâng nhaän laáy. Traûi qua moät thôøi gian tröùng aáy nôû ra ñöôïc moät con chim phöôïng hoaøng loâng caùnh saùng röïc. Tröôûng giaû raát yeâu meán noù, ñem cho ñöùa con ñeå chôi, daàn daàn con chim to lôùn. Baáy giôø ñöùa con cuûa tröôûng giaû côõi leân löng noù bay ñi khaép nôi xem caûnh, thoûa maõn roài trôû veà nhaø, ngaøy ngaøy cöù nhö theá. Traûi qua moät thôøi gian ñöùa con tröôûng giaû ñaõ lôùn, nghe quoác vöông ôû nöôùc khaùc coù môû cuoäc thi, beøn côõi chim bay ñeán ñoù ñaùp xuoáng xem. Chim ñaäu treân ngoïn caây, vò aáy boãng thaáy vöông nöõ neân ñem loøng thöông meán, sai ngöôøi ñem thö toû baøy taâm söï. Vöông nöõ ñoàng yù, beøn cuøng nhau quan heä tình caûm, do thöông yeâu khoâng kín ñaùo, bò nhaø vua bieát, sai ngöôøi truy baét. Baét ñöôïc chaøng ta troùi laïi ñònh ñem xöû traûm. Ngöôøi con cuûa tröôûng giaû noùi: –Vì sao caùc oâng ñònh gieát toâi? Haõy cho toâi leân treân caây gieo mình xuoáng cheát ñi. Moïi ngöôøi ñoàng yù, lieàn cho anh ta leân caønh caây. Anh ta leo leân löng chim bay leân hö khoâng ñi maát. Nhôø con con chim maø keùo daøi ñöôïc maïng soáng. Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, ngöôøi con cuûa vò tröôûng giaû kia nay chính laø Baø-theá-chaát. Vöông nöõ thuôû ñoù nay laø con gaùi cuûa nhaø kia, coøn con chim phöôïng hoaøng nay chính laø Toân giaû Muïc-kieàn-lieân. ÔÛ ñôøi quaù khöù do meâ nhan saéc maø ñöa ñeán khoán ñoán, nhôø con chim maø ñöôïc cöùu soáng. Nay laïi tham saéc ñeïp cuõng saép töû vong, do nhôø Muïc-kieàn-lieân maø ñöôïc an oån. Baø-theá-chaát noùi naêng thoâng bieän thaønh baäc Voâ laäu, laø do veà thuôû quaù khöù, coù moät cö só nöôùc Ba-la-naïi gaëp Bích-chi-phaät ñi khaát thöïc, cö só lieàn ñem côm cuùng thí, nhaân ñoù laïi thænh ngaøi thuyeát kinh phaùp. Bích-chi-phaät aáy töø choái khoâng theå thuyeát, roài quaêng caùi baùt leân hö khoâng nhaûy voït leân maø ñi. Cö só nghó raèng: “Ngöôøi naøy thaàn löïc bieán hoùa voâ cuøng, nhöng khoâng theå dieãn baøy thuyeát hoùa, nguyeän ta ñôøi sau, gaëp ñöôïc Thaùnh toân hôn vò ñaïo só naøy khoaûng öùc vaïn laàn, dieãn taùn phaùp nghóa voâ cuøng voâ taän, khieán thaân ta cuõng ñöôïc quaû chöùng.” Do nhaân duyeân ñoù, ñôøi naøy thoâng minh, ñaït ñeán quaû A-la-haùn. Luùc Ñöùc Phaät noùi tieàn kieáp nhaân duyeân, ngöôøi nghe khoâng ai chaúng hoan hyû; coù ngöôøi nghe xong ñaéc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm,

A-la-haùn, coù ngöôøi gieo troàng caên laønh Duyeân giaùc, coù ngöôøi phaùt taâm Boà-taùt, ñeàu tin lôøi Ñöùc Phaät ñaûnh leã phuïng haønh.

Phaåm 67: ÖU-BA-CUÙC-ÑEÀ Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø nöôùc naøy coù moät vò Phaïm chí teân A-ba-cuùc-ñeà, oâng laø moät ngöôøi thoâng minh hoïc roäng, thaáu xöa ñaït nay. OÂng ñi ñeán choã Phaät caàu xin laøm Sa-moân, nhaân ñoù baïch: –Neáu con xuaát gia, trí tueä bieän taøi cuøng baèng ngaøi Xaù-lôïi-phaát... Neáu khoâng baèng nhö vaäy seõ töï trôû veà nhaø. Ñöùc Phaät noùi: –OÂng khoâng baèng ñöôïc. Khi aáy vò Phaïm chí ngöøng laïi khoâng hoïc ñaïo trôû veà nhaø. Sau ñoù Ñöùc Theá Toân baûo vôùi chuùng hoäi: –Ta dieät ñoä roài, trong moät traêm naêm sau, vò Baø-la-moân naøy seõ ñöôïc phaùp hoùa

chöùng ñaït luïc thoâng, trí tueä cao xa, giaùo hoùa chuùng sinh, soá nhö vi traàn. Khi Ñöùc Phaät Nieát-baøn, Ngaøi baûo A-nan: –Sau khi Ta dieät ñoä taát caû Kinh taïng aét phoù chuùc cho oâng, oâng seõ thoï trì löu boá roäng raõi. Sau khi Theá Toân dieät doä, A-nan trì phaùp. Sau ñoù Toân giaû A-nan laïi muoán xaû thaân, baûo ñeä töû Da-theá-kyø: –Sau khi ta qua ñôøi, taát caû yeáu ñieån, ngöôi neân giöõ gìn. Ngaøi A-nan nhaân ñoù baûo: –Nöôùc Ba-la-naïi seõ coù moät cö só teân laø Cuùc-ñeà, ngöôøi naøy coù con teân laø Öu-ba- cuùc-ñeà. OÂng haõy ñeán hoûi ñeå cuøng laøm ñaïo, neáu oâng thoï chung, giao phoù phaùp cho ngöôøi aáy. Toân giaû A-nan dieät ñoä roài, Da-theá-kyø phuïng trì Phaät phaùp, du hoùa theá gian, ñoä ngöôøi raát nhieàu. Ngaøi ñeán Ba-la-naïi, ñeán lui nhaø cö só ñeå cuøng quen bieát, thöôøng hay tôùi lui nhaø cö só aáy. Vò cö só ñoù sinh ñöôïc moät ñöùa con trai teân A-ba-cuùc-ñeà. Luùc ñöùa beù coøn nhoû Da-theá-kyø ñeán ñoù hoûi, muoán khieán noù hoïc ñaïo. Cha noù ñaùp: –Toâi môùi coù moät ñöùa con ñeå noái doøng khoâng theå cho, neáu coù sinh theâm thì seõ cho. Sau naøy sinh ñöôïc moät ñöùa con trai teân Nan-ñaø-cuùc-ñeà. Baáy giôø Da-theá-kyø laïi ñeán hoûi xin. Ngöôøi cha noùi: –Con lôùn ôû dinh ngoaøi, con thöù ôû dinh trong. Nhaø cöûa nhö vaäy môùi coù theå höng thònh. Neáu sau naøy coù chaéc chaén seõ daâng cho. Da-theá-kyø laø baäc A-la-haùn, ñaày ñuû Tam minh, coù theå bieát ñöôïc caên cô con ngöôøi, quaùn thaáy hai ñöùa beù naøy khoâng coù duyeân vôùi ñaïo, cuõng khoâng muoán caàu xin nöõa. Baáy giôø nhaø vò cö só kia laïi sinh moät ñöùa con trai, dieän maïo ñoan nghieâm, hình töôùng thuø ñaëc. Khi ñoù Da-theá-kyø ñeán hoûi, ngöôøi cha noùi: –Ñöùa beù naøy coøn nhoû, chöa coù theå phuïng söï, hôn nöõa nhaø laïi ngheøo. Daàn daàn lôùn leân, caäu beù coù taøi trí, ngöôøi cha beøn giao phoù taøi vaät cho buoân baùn. Khi aáy Da-theá-kyø ñi ñeán beân caäu aáy thuyeát phaùp daïy buoäc nieäm, duøng vieân ñaù ñen traéng ñeå truø tính. Heã nghó thieän thì ñeå vieân ñaù traéng, nghó aùc thì ñeå vieân ñaù ñen. Öu-ba-cuùc-ñeà vaâng theo lôøi daïy tuøy theo nieäm thieän aùc maø quaêng hoøn ñaù, môùi ñaàu hoøn ñaù ñen raát nhieàu, ñaù traéng ít, daàn daàn tu taäp, ñen traéng baèng nhau, khoâng ngöøng buoäc nieäm, caøng khoâng coù hoøn ñaù ñen, thuaàn coù vieân ñaù traéng. Nieäm thieän ñaõ nhieàu chaøng ñaït ñeán Sô quaû. Luùc ñoù, trong thaønh aáy coù moät daâm nöõ, sai tyø nöõ caàm tieàn ñi mua hoa. Öu-ba-cuùc- ñeà taâm taùnh chaát tröïc, cho coâ aáy hoa khoâng laáy tieàn. Tyø

nöõ ñem hoa veà, daâm nöõ thaáy kyø laï, hoûi nöõ tyø: –Hoâm tröôùc mua hoa cuõng baáy nhieâu tieàn, vì sao hoâm tröôùc ít, hoâm nay laïi ñöôïc nhieàu hoa? Tyø nöõ ñaùp: –Hoâm nay chuû baùn hoa nhaân töø thuû leã, bình ñaúng cho, do ñoù ñöôïc nhieàu. Laïi nöõa ngöôøi aáy hình theå ñeïp ñeõ laï thöôøng moïi ngöôøi troâng thaáy ai cuõng meán thöông. Daâm nöõ nghe noùi theá, sai ñeán môøi. Öu-ba-cuùc-ñeà töï ñeø neùn khoâng ñi. Laïi cöù môøi maõi, cuoái cuøng cuõng khoâng theo meänh. Luùc ñoù daâm nöõ cuøng con cuûa vöông gia thoâng daâm. Tham ñaém y phuïc cuûa baùu..., lôïi höng nghóa suy neân naøng ta gieát con vöông gia ñem giaáu. Vöông gia tìm kieám ñöôïc xaùc nôi nhaø daâm nöõ, baét coâ ñem chaët chaân tay, xeûo muõi xeûo tai, ñem treo nôi cao, tuy khoå nhö vaäy nhöng chöa maïng chung. Öu-ba-cuùc-ñeà ñi ñeán choã ñoù. Daâm nöõ noùi:

–Toâi tröôùc kia töôùng maïo ñoan chaùnh khoâng chòu gaëp nhau, nay hình haøi taøn teä laøm sao gaëp ñöôïc? Öu-baø-cuùc-ñeà ñaùp: –Toâi khoâng tham saéc maø ñeán nôi ñaây, vì thöông xoùt maø ñeán ñaây thoâi. Nhaân ñoù, tuyeân thuyeát phaùp voâ thöôøng, thaân laø baát tònh khoå, khoâng, voâ ngaõ; nhaát nhaát haõy quaùn saùt, ñaâu coù gì ñaùng nöông caäy, ngöôøi ngu si, voïng sinh nhieãm töôûng. Daâm nöõ nghe phaùp xong ñöôïc phaùp nhaõn tònh. Luùc baáy giôø Da-theá-kyø laïi ñeán nhaø cö só xin chaøng thieáu nieân. Ngöôøi cha vaâng lôøi ñem cho. Ngaøi daãn ñem veà tinh xaù cho thoï möôøi giôùi, naêm hai möôi tuoåi cho thoï Cuï tuùc, baïch Töù yeát ma xong thì ñaéc quaû A-la-haùn, chöùng Tam minh, Luïc thoâng ñaày ñuû, noùi naêng kheùo leùo, dieãn thuyeát hay voâ cuøng beøn taäp hôïp moïi ngöôøi vì chuùng thuyeát phaùp. Luùc ñoù ma Ba-tuaàn ñeán ôû hoäi aáy, möa xuoáng tieàn vaøng, moïi ngöôøi tranh nhau giaønh laáy khoâng chòu nghe phaùp. Ngaøy thöù hai taäp hôïp ñaïi chuùng, ma beøn möa hoa ñeå loaïn taâm quaàn chuùng. Ñeán ngaøy thöù ba, ngaøi laïi taäp hôïp ñaïi chuùng, Ma vöông beøn hoùa laøm moät con voi lôùn, maøu löu ly xanh, mieäng coù saùu ngaø, treân ñaàu saùu ngaø coù baûy ao nöôùc, trong baûy ao nöôùc coù baûy hoa sen, treân moãi hoa sen coù baûy ngoïc nöõ, caùc ngoïc nöõ naøy ñeàu troåi kyõ nhaïc, con voi ñi boä beân caïnh. Moïi ngöôøi chuù maét nhìn, khoâng ñeå yù nghe phaùp. Ñeán ngaøy thöù tö, ngaøi laïi taäp hôïp ñaïi chuùng, Ma vöông laïi hoùa laøm moät ngöôøi con gaùi, ñoan chaùnh xinh ñeïp laï thöôøng, ñöùng haàu ôû phía sau, moïi ngöôøi chuù maét nhìn queân caû phaùp söï. Luùc ñoù Toân giaû beøn hoùa ngöôøi con gaùi aáy thaønh boä xöông traéng, moïi ngöôøi troâng thaáy laïi chuyeân taâm nghe phaùp, ngöôøi ñaéc ñaïo raát nhieàu. Toân giaû voán coù moät con choù, haèng ngaøy noù ôû ñoù cuõng ñöôïc nghe phaùp, sau ñoù noù maïng chung, sinh leân coõi trôøi thöù saùu, cuøng ma Ba-tuaàn, ngoài chung moät giöôøng. Ma vöông suy nghó: “Trôøi naøy ñöùc lôùn ngang baèng vôùi ta, töø ñaâu maát maø sinh ñeán ñaây?” Quaùn saùt môùi bieát laø töø thaân choù cuûa vò Sa-moân kia neân Ma nghó muoán laøm nhuïc. Töø xa troâng thaáy Toân giaû ñang luùc nhaäp ñònh, Ma vöông lieàn caàm moät caùi maõo baùu ñoäi leân treân ñaàu Toân giaû. Khi xaû ñònh, Toân giaû caûm thaáy treân ñaàu coù caùi maõo, quaùn saùt môùi bieát ma Ba-tuaàn laøm, lieàn duøng thaàn löïc laøm cho ma ñeán vaø hoùa xaùc con choù gioáng nhö ñoà trang söùc, baûo ma: –Ngöôi ñeå caùi maõo cho ta, thaâm taï

yù ngöôi, nay ta ñem ñoà trang söùc duøng ñeå taëng ñaùp laïi. Ma vöông nhaän xong, beøn trôû veà trôøi, môùi thaáy laø xaùc con choù cheát, trong loøng chaùn gheùt muoán ñi baùo thuø, nhöng duøng heát thaàn löïc khoâng theå laøm ñöôïc. Ma laïi ñeán trôøi Ñeá Thích caàu xin töø khöû baát tònh. Ñeá Thích noùi: –Ngöôøi laøm vieäc naøy, cuõng chính laø ngöôøi coù theå xaû boû, söùc ta khoâng theå laøm ñöôïc. Ma vöông laïi ñi hoûi khaép caùc trôøi, cho ñeán Phaïm thieân, hoï cuõng ñeàu ñaùp nhö luùc ban ñaàu. Söï vieäc khoâng xong, Ma vöông beøn trôû veà choã Toân giaû thöa: –Ñöùc Phaät thaät laø Ñaïi ñöùc, loøng Töø voâ bieân, caùc vò Thanh vaên thaønh thaät laøm hung kî, laøm sao duøng thí nghieäm. Ta ngaøy xöa ñem caùc quaân ma möôøi taùm öùc vaây ñaùnh Boà- taùt, muoán laøm baïi hoaïi ñaïo aáy, do oâm loøng töø bi khoâng laáy laøm oaùn. Nay ta xuùc chaïm chuùt ít, vì sao laøm ta khoán ñoán nhö vaäy? Toân giaû ñaùp: –Lyù thaät nhö vaäy, Ñöùc Phaät hôn ta gaáp ngaøn vaïn öùc laàn, khoâng theå ví duï, nhö nuùi Tu-di saùnh vôùi haït caûi, nhö nöôùc bieån lôùn vôùi daáu chaân traâu, nhö sö töû vöông hôn con daõ can, hình töôùng lôùn nhoû thaät khoâng bì kòp.

Toân giaû noùi vôùi ma: –Ta sinh vaøo thôøi maït phaùp khoâng gaëp Nhö Lai, nghe ngöôi coù theå hoùa laøm Phaät. Haõy thöû hieän moät laàn, ta muoán troâng thaáy. Ma vöông ñaùp: –Nay toâi hoùa hieän, xin ngaøi caån thaän chôù laøm leã. Ñaùp: –Ta khoâng ñaûnh leã ñaâu. Luùc ñoù Ma vöông hoùa laøm Ñöùc Phaät thaân cao tröôïng saùu, maøu vaøng tía, ba möôi hai töôùng toát, taùm möôi veû ñeïp, aùnh saùng choùi loïi hôn caû maët trôøi maët traêng. Toân giaû vui möøng beøn cuùi ñaàu laøm leã. Ma vöông hieän laïi nguyeân hình, noùi vôùi Toân giaû: –Ñaõ baûo ngaøi khoâng laøm leã, taïi sao laïi ñaûnh leã? Toân giaû ñaùp: –Ta töï leã Phaät khoâng phaûi leã nhaø ngöôi. Ma laïi thöa: –Cuùi mong ngaøi thöông xoùt, töø boû thaây choù. Toân giaû noùi: –Ngöôøi khôûi taâm Töø uûng hoä quaàn sinh, thì thaây choù bieán thaønh ñoà trang söùc; neáu oâm loøng aùc thì noù bieán thaønh thaây choù trôû laïi. Vì theá ma raát sôï thöôøng phaùt khôûi loøng laønh. Baáy giôø Toân giaû, sau khi thaønh ñaïo, hoùa ñoä chuùng sinh ngöôøi ñaéc Töù quaû, moãi ngöôøi moät theû daøi boán taác. Theû nhö vaäy ñaày caû moät gian phoøng chaát cao saùu tröôïng, ngang roäng cuõng nhö vaäy. Luùc ñoù moïi ngöôøi hoûi Toân giaû raèng: –Toân giaû phöôùc thaät laø roäng lôùn, hoùa ñoä quaàn sinh khoâng theå tính keå. Toân giaû noùi: –Khi ta coøn laøm kieáp suùc sinh cuõng hoùa ñoä chuùng sinh, khieán ñöôïc Thaùnh quaû, huoáng nöõa laø ngaøy nay. Chuùng hoäi baïch: –Thöa Toân giaû, kieáp tröôùc ngaøi hoùa ñoä chuùng sinh nhö theá naøo, xin noùi cho chuùng con ñöôïc bieát. Toân giaû noùi: –ÔÛ thôøi quaù khöù coù nöôùc Ba-la-naïi, trong nöôùc coù moät ngoïn nuùi tieân, naêm traêm vò Bích-chi-phaät truï trong nuùi ñoù. Baáy giôø coù con khæ haèng ngaøy ñeán cuùng döôøng chö Bích- chi-phaät. Sau khi chö Bích-chi-phaät nhaäp Nieát-baøn heát thì laïi coù naêm traêm Phaïm chí tieáp tuïc ñeán ôû trong nuùi ñoù. Nhöõng vò Phaïm chí, coù vò hoaëc thôø maët trôøi maët traêng, coù vò thôø löûa. Ngöôøi thôø maët trôøi maët traêng thì veânh chaân höôùng veà noù. Ngöôøi thôø löûa thì saùng toái ñoát löûa. Baáy giôø con khæ kia thaáy nhöõng ngöôøi aáy veânh chaân thì naém loâi keùo, thaáy ngöôøi ñoát löûa thì noù daäp taét. Luùc ñoù con khæ ngoài ngay thaúng

suy nghó. Caùc Phaïm chí troâng thaáy töï noùi raèng: –Con khæ naøy baét chöôùc chuùng ta bieåu thò uy nghi. Con khæ ngoài ngay thaúng taàm saùt chaân lyù, taâm yù khai giaûi, ñaéc quaû Bích-chi-phaät. Noùi ñeán ñaây Toân giaû nhaéc laïi: –Con khæ ñoù chính laø tieàn thaân cuûa ta vaäy. Chuùng hoäi laïi baïch: –Do nhaân duyeân gì maø ngaøi bò thoï thaân khæ? Toân giaû noùi:

–Veà thuôû quaù khöù chín möôi moát kieáp, coù Ñöùc Phaät Tyø-baø-thi ra ñôøi, caùc Tyø-kheo truï ôû trong nuùi tieân cuûa nöôùc Ba-la-naïi. Khi ñoù coù moät vò ÖÙng chaân leo leân ñænh nuùi ñi nheï haøng mau choùng, moät ñaïo nhaân treû noùi: –OÂng ñoù ñi mau choùng nheï nhaøng gioáng nhö khæ vaäy. Do nhaân duyeân ñoù trong naêm traêm kieáp sinh ra thöôøng laøm khæ. Theá cho neân boán chuùng neân töï giöõ mieäng chôù lôøi hung aùc. Khi Toân giaû Öu-ba-cuùc-ñeà noùi ñeán ñaây, taát caû chuùng hoäi coù ngöôøi ñaéc quaû Tu-ñaø- hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm, A-la-haùn, coù ngöôøi troàng caên laønh Duyeân giaùc, coù ngöôøi phaùt taâm Ñaïi thöøa baát thoaùi, khoâng theå tính keå, tín thoï ngaøi chæ giaùo hoan hyû phuïng haønh.

Phaåm 68: COÂN TRUØNG TRONG VUÕNG NÖÔÙC Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï Ñöùc Phaät ôû nöôùc La-duyeät-kyø, trong nuùi Kyø-xaø-quaät. Baáy giôø ôû beân thaønh coù moät caùi vuõng nöôùc roäng, buøn sình baát tònh, phaàn nhieàu laø phaån ueá trong ñoù. Ngöôøi daân trong nöôùc, nhöõng ngöôøi heøn haï thöôøng ñem nhöõng thöùc dô baån quaêng vaøo trong ñaáy. Coù moät con truøng lôùn, hình nhö con raén laïi coù boán chaân ôû trong vuõng nöôùc aáy, chaïy ñi qua laïi, luùc huïp luùc troài, traûi qua maáy naêm thoï khoå voâ löôïng. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân daãn caùc Tyø-kheo vaây quanh vuõng nöôùc aáy, hoûi: –Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng coù bieát con truøng naøy tuùc duyeân taïo haïnh nghieäp gì khoâng? Baáy giôø caùc Tyø-kheo ñeàu suy nghó maø khoâng theå bieát kieáp tröôùc noù taïo nghieäp gì, ñeàu baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, chuùng con khoâng bieát. Baáy giôø Ñöùc Phaät noùi: –Caùc oâng haõy laéng nghe, ta seõ vì caùc oâng maø noùi noù taïo haïnh nghieäp gì. Thôøi quaù khöù coù Ñöùc Phaät Tyø-baø-thi ra ñôøi, giaùo hoùa xong Ngaøi thu thaàn Nieát-baøn. Luùc ñoù, trong Phaät phaùp coù möôøi vaïn Tyø-kheo tònh tu phaïm haïnh, nhaøn cö laïc tònh nöông vaøo moät ngoïn nuùi. Beân phaûi, beân traùi ngoïn nuùi coù nhieàu caây coái hoa laù sum sueâ töôi toát khoâng cuøng. Giöõa khu röøng aáy coù suoái nöôùc trong veo maùt meû. Baáy giôø caùc Tyø-kheo thích truï nôi aáy ñeå haønh ñaïo sieâng naêng khoâng löôøi moûi. Hoï ñeàu ñaït ñeán Sô quaû cho ñeán Töù quaû, khoâng coù vò naøo laø phaøm phu caû. Khi aáy coù naêm traêm ngöôøi thöông buoân, cuøng hoäi hoïp muoán ñi ra bieån. Treân ñöôøng phaûi ñi ngang ngoïn nuùi naøy, caùc nhaø buoân thaáy caùc Tyø-kheo sieâng naêng tu taäp, trong loøng thaàm quyù kính, suy nghó ñònh cuùng döôøng. Khi ñoù caùc thöông buoân tuï taäp ñi ñeán thænh chuùng Taêng xin ñöôïc cuùng döôøng, nhöng ñaõ coù ñaøn- vieät khaùc thænh cuùng döôøng haèng ngaøy roài. Söï vieäc khoâng theo yù muoán, beøn ñeán töø giaõ chuùng Taêng ñi ra bieån: –Giaû söû chuùng toâi yeân oån trôû veà seõ môû tieäc cuùng döôøng, xin thöông xoùt höùa khaû. Khi aáy chö Taêng im laëng höùa khaû thoï thænh. Nhöõng thöông buoân ra bieån ñöôïc nhieàu chaâu baùu, bình an

trôû veà, ñeán choã chuùng Taêng, chö Taêng muoán tuyeån caùc thöù baùu laï ñeïp ñeå cuùng döôøng, neáu coù caàn tieâu duøng gì thì tuøy yù. Khi aáy chuùng Taêng naïp thoï baùu vaät, gôûi cho vò Taêng Ma-ma-ñeá. Sau naøy thöùc aên ñeàu heát, ñem thöù cuûa baùu aáy ñoåi ra ñeå tieâu duøng. Khi ñoù Ma-ma-ñeá ñaùp laïi chuùng Taêng raèng:

–Tröôùc kia caùc vò khaùch thöông töï cho toâi cuûa baùu, nay duyeân côù gì maø laïi xin toâi. Caùc baäc Thöôïng toïa, Duy na noùi vôùi Ma-ma-ñeá: –Tröôùc kia ñaøn-vieät ñem cuûa baùu cuùng döôøng chuùng Taêng nhôø oâng giöõ giuøm, nay chuùng Taêng heát löông thöïc neân laáy thöù aáy ra duøng ñöõ. Luùc ñoù Ma-ma-ñeá noåi saân maø noùi raèng: –Nhöõng cuûa baùu naøy laø cuûa toâi, duyeân côù gì maø ñoøi hoûi. Neáu coù thieáu haõy laáy phaån maø aên. Khi aáy chuùng Taêng thaáy Ma-ma-ñeá khôûi aùc yù roài beøn boû ra ñi. Do lôøi aùc khaåu khi deã chuùng Taêng, sau khi thaân hoaïi maïng chung, ñoïa ñòa nguïc A- tyø, thaân thöôøng laên loän trong phaån ueá. Traûi qua chín möôi hai kieáp, töø trong ñòa nguïc ra, nay laïi sinh vaøo trong ao phaân ueá naøy, traûi qua maáy naêm chöa ñöôïc giaûi thoaùt. Taïi vì sao? Vì thôøi quaù khöù coù Ñöùc Phaät Thi-khí daãn caùc Tyø-kheo ñi ngang qua haàm naøy, baûo caùc ñeä töû noùi roõ ngoïn nguoàn. Keá ñeán coù Ñöùc Phaät teân Tuøy-dieäp cuõng daãn caùc Tyø-kheo ñi ñeán ñoù noùi roõ nhaân duyeân. Töø ñoù maïng chung laïi rôi vaøo ñòa nguïc. Traûi qua vaïn öùc naêm, sau ñoù maïng chung laïi sinh vaøo trong ñaây. Keá ñeán coù Ñöùc Phaät teân Caâu-löu-toân, cuõng cuøng ñoà chuùng ñi quanh ao naøy, chæ baøy noùi roõ nguoàn goác con truøng trong ao nöôùc naøy cho caùc Tyø-kheo nghe. Keá ñeán coù Ñöùc Phaät Caâu-na-haøm Maâu-ni cuõng cuøng caùc ñeä töû, ñi ñeán ao naøy. Laïi ñeán Ñöùc Phaät Ca-dieáp cuõng daãn caùc ñeä töû ñeán ñaây thuyeát veà nhaân duyeân caùi ao naøy. Laàn löôït baûy vò Phaät, ñeán Ta laø Thích-ca Maâu-ni, hoâm nay chæ baøy ngoïn nguoàn nhaân duyeân cuûa ao nöôùc nay. Troâng thaáy con truøng aáy ôû ñôøi hieän kieáp vaø töông lai ñeàu mang thaân hình nhö vaäy. Khi aáy caùc Tyø-kheo nghe Ñöùc Phaät noùi kinh sôï loâng toùc döïng ngöôïc, cuøng nhau coá gaéng tu, giöõ gìn thaân mieäng yù, tin thoï lôøi Ñöùc Phaät, hoan hyû phuïng haønh. Phaåm 69: SA-DI QUAÂN-ÑEÀ Toâi nghe nhö theá naøy: Thuôû noï Ñöùc Phaät ôû taïi vöôøn Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, ngaøy ñeâm ba thôøi thöôøng duøng Thieân nhaõn quaùn saùt theá gian, ai ñaùng ñöôïc ñoä thì ngaøi ñi ñeán ñoù ñoä. Luùc ñoù coù caùc thöông buoân, muoán ñi ñeán nöôùc khaùc. Nhöõng thöông buoân naøy ñem theo moät con choù ñi ñöôøng. Thaáy ngöôøi ta buoân baùn nghæ ngôi, con choù beøn troäm laáy thòt. Khi aáy nhöõng ngöôøi buoân baùn noåi giaän, ñaùnh con choù gaõy chaân, quaêng ngoaøi ñoàng troáng, roài boû ñi. Ngaøi Xaù-lôïi-phaát duøng Thieân nhaõn töø xa troâng thaáy con choù naèm treân ñaát ñoùi khaùt khoán cuøng, saép cheát. Ngaøi maëc y oâm bình baùt vaøo thaønh khaát thöïc, khaát thöïc xong bay ñeán choã con choù, ñem loøng thöông xoùt, cho noù thöùc aên. Choù ñöôïc aên maïnh khoûe soáng laïi, trong loøng vui möøng voâ cuøng. Baáy giôø ngaøi Xaù-lôïi-phaát vì con choù thuyeát ñaày ñuû phaùp giaûi thoaùt vi dieäu. Sau ñoù con choù maïng chung sinh vaøo nhaø moät Baø-la-moân ôû nöôùc Xaù-veä. Luùc ñoù ngaøi

Xaù-lôïi-phaát moät mình ñi khaát thöïc, vò Baø-la-moân troâng thaáy hoûi: –Toân giaû ñi moät mình khoâng coù Sa-di sao? Ngaøi Xaù-lôïi-phaát noùi: –Toâi khoâng coù Sa-di, nghe noùi oâng coù con trai, toâi muoán gaëp noù. Vò Baø-la-moân noùi: –Toâi coù moät ñöùa con trai teân Quaân-ñeà, coøn raát nhoû, khoâng theå cho theo ñöôïc, bao giôø noù khoân lôùn toâi seõ cho ngaøi.

Ngaøi Xaù-lôïi-phaát nghe noùi xong ghi nhôù trong loøng, roài trôû veà tinh xaù Kyø hoaøn. Baûy naêm sau, ngaøi laïi ñeán nhaø oâng Baø-la-moân hoûi. Baáy giôø vò Baø-la-moân ñem ñöùa con trai mình giao phoù cho ngaøi Xaù-lôïi-phaát ñeå ñöôïc xuaát gia. Khi ñoù ngaøi Xaù-lôïi-phaát beøn nhaän caäu beù daãn veà tinh xaù Kyø hoaøn cho laøm Sa-di, daàn daàn thuyeát caùc Dieäu phaùp taâm ñöôïc khai môû, ñaéc quaû A-la-haùn, ñaày ñuû Luïc thoâng, coâng ñöùc hoaøn bò. Luùc aáy Sa-di Quaân-ñeà ñaéc ñaïo roài töï duøng trí löïc, quaùn xeùt ñôøi quaù khöù, voán taïo haïnh gì maø ñöôïc thoï thaân hình naøy, gaëp ñöôïc Thaùnh sö, tu haønh chöùng quaû. Quaùn thaáy tieàn thaân mình laø moät con choù nhôø aân Hoøa thöôïng Xaù-lôïi-phaát nay ñöôïc thaân ngöôøi vaø ñaéc ñaïo quaû, trong loøng vui möøng nghó raèng: “Ta nhôø aân thaày ñöôïc döùt caùc khoå, nay ñem thaân naøy phuïc vuï cuùng döôøng ngaøi heát mình, troïn ñôøi laøm Sa-di, khoâng thoï ñaïi giôùi.” Khi ñoù ngaøi A-nan baïch Phaät: –Baïch Theá Toân, vò aáy naøy xöa kia laøm haïnh aùc nhö theá naøo maø phaûi thoï thaân choù vaø taïo caên laønh gì maø ñöôïc giaûi thoaùt sôùm nhö theá? Ñöùc Phaät baûo: –Naøy A-nan, veà thôøi quaù khöù Phaät Ca-dieáp coù caùc Tyø-kheo tu taäp ôû moät nôi. Coù moät Tyø-kheo treû aâm thanh tao nhaõ, tuïng nieäm raát hay, ai cuõng ñeàu öa thích nghe. Laïi coù moät vò Tyø-kheo giaø tuoåi ñaõ cao aâm thanh oà eà khoâng theå ñoïc kinh, moãi khi caát tieáng tuïng nieäm nghe khoâng ñöôïc hay. Vò Tyø-kheo treû laáy ñoù laøm troø ñuøa cho mình, khoâng ngôø vò Tyø-kheo giaø ñaõ ñaéc quaû A-la-haùn, ñaày ñuû coâng ñöùc cuûa baäc Sa-moân. Luùc ñoù Tyø-kheo treû thaáy tieáng cuûa mình thanh thoaùt raát hay, caäy vaøo tieáng hay cuûa mình maø cheâ traùch vò tröôûng laõo kia tuïng tieáng nhö choù suûa. Vò Tyø-kheo giaø beøn keâu Tyø- kheo treû noùi: –OÂng coù bieát toâi khoâng? Vò Tyø-kheo treû ñaùp: –Toâi raát bieát oâng, oâng laø Tyø-kheo ñeä töû cuûa Phaät Ca-dieáp. Vò Tröôûng laõo Tyø-kheo noùi: –Toâi ñaõ ñaéc quaû A-la-haùn roài, ñaày ñuû ñöùc haïnh cuûa baäc Sa-moân. Khi ñoù vò Tyø-kheo treû nghe roài trong loøng lo sôï, loâng toùc döïng ngöôïc, töï traùch lieàn baùi laïy saùm hoái toäi loãi cuûa mình. Vò Tyø-kheo giaø hoan hyû cho saùm hoái. Nhöng do lôøi noùi aùc aáy trong naêm traêm ñôøi thöôøng thoï thaân choù, may laø oâng coù xuaát gia trì thoï tònh giôùi neân nay ñöôïc thaân ngöôøi gaëp Ta vaø ñöôïc giaûi thoaùt. Baáy giôø ngaøi A-nan nghe Ñöùc Phaät noùi xong vui möøng ñaûnh leã phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.